



EYXAPIΣΤΙΕΣ/ACKNOWLEDGEMENTS/REMERCIEMENTS
Etme Leventi, Photini Papadopoulou, Olympia Stylianou,
Eleni Nikita, Pavlos Paraskevas, Tania Fernandes Toledo
Loukia Hadjiloizou, Photini Panayi, Avgi Katsari.



www.theodoulosart.com | theogreg@cytanet.com.cy

[γεν. 1956, Μαλούντα, Κύπρος] Ζει και εργάζεται στη Λευκωσία και το Παρίσι.

Ο Θεόδωρος Γρηγορίου σπούδασε με υποτροφία της UNESCO ζωγραφική στο Institut d'Art Plastique N. Grigorescu στο Βουκουρέστι (1976-1981). Στη συνέχεια, με υποτροφία από την κυβέρνηση της Γαλλίας, έκανε «residency» στην Cité International des Arts και σπουδές στην École des Beaux Arts στο Παρίσι (Prix Matis 1986-1987).

Η συμμετοχή του στη Μινιανέ Βενετίας (Απερτίο 1990) ήταν η πρώτη για σημαντική παρουσία στη διεθνή καλλιτεχνική σκηνή. Έχει δημιουργήσει ημιαυτόκλητο ως δημόσιος χώρος στην Κύπρο, τη Γαλλία και την Ελλάδα. Έχει παρουσιάσει έργα του σε πολλές στοίχεις και διεθνείς οριζόντιες εκθέσεις στην Κύπρο και το εξωτερικό, μεταξύ των οποίων: 1921 *Terra Meditteranea – In Crisis*, Διεθνικό Κέντρο Τέχνης Λευκωσίας, Λευκωσία / 2008 *Κύπρος, στην Νεολιθική Εποχή* στο *Θεατρώο Γενιουλιού*, Μουσείο του Λούβρου, Παρίσι / 2007 *Μουσείο Τρεταγκόν*, Μόσχα / 2006 UNESCO, Παρίσι / 2005 *Μουσείο Ολυμπιακής Τέχνης*, Σέζολ / Jancelville, La Louvière / Kunsthaus, Managau / Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, Οστάνδη / 2004 *Μουσείο Küpersmühle, Duisburg / Kunstlerhaus, Bèlvyn / Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη / 2003 Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Les Abattoirs, Τουλούζ / Γκαλερί Andersen, Ζυρίχη / 2002 Βασιλικό Πάρκο, Τουλούζ / 2001 OPEN, Αίγιο, Βενετία / Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Διάτοπος, Λευκωσία / Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Λένια Τούνα, Αθήνα / 1999 ΕΒΘΕ Μουσείο Βαρσοβία / Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη / 1998 Διεθνικό Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, Αμερ Μαλτρα, Colmar / 1997 Μινιανέ Βενετίας / 1996 Διεθνικό Κέντρο Τέχνης Λευκωσίας, Λευκωσία / 1995 Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Λένια Τούνα, Αθήνα / 1993 FRAC/CRAC, Αλατίσ / 1992 Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Μιδι-Πυρένεις, Τουλούζ / Γκαλερί Claude Fain, Παρίσι / Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Λένια Τούνα, Αθήνα / 1991 Μεσαιωνικό Κέντρο Κολοσσίου, Λεμεσός / 1990 Απερτίο '90, Μινιανέ Βενετίας / Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, Τουλούζ / 1987 Κέντρο Τέχνης Λεμεσός, Λευκωσία.*

[b. 1956, Malounda, Cyprus] He lives and works in Nicosia and Paris

Theodoulos Gregoriou received a scholarship from UNESCO and studied painting at the Institute d'Art Plastique N. Grigorescu, Bucharest, Romania (1976-1981). He then received a scholarship from the French Government for residency at the Cité Internationale des Arts and studied at the École des Beaux Arts, Paris (Prix Matis 1986-1987).

His participation in the Venice Biennale (Aperto 1990) was the beginning of a significant presence in the international art scene. He has created monumental works in public spaces in Cyprus, France and Greece. He has presented his work in many solo and international group exhibitions in Cyprus and abroad, among which: *2012 Terra Meditteranea – In-Crisis*, The Nicotia Municipal Arts Centre, Nicotia • *2008 Cyprus*, from *Neolithic Period to Theodosius Gregorius*, Museum of Louvre, Paris • *2007* Tretyakov Museum, Moscow, Russia • *2006* UNESCO, Paris • *2005* Seoul Olympic Art Museum, Seoul / Ianculevich, La Louvière / Kunsthaus, Mannheim / Modern Art Museum, Ostend • *2004* Küpersmühle Museum, Duisburg / Kunsterhaus, Vienna / State Museum of Contemporary Art, Thessaloniki • *2003* Les Abbatoirs Contemporary Art Museum, Toulouse / Andersen Gallery, Zurich • *2002* Royal Park, Toulouse • *2001* OPEN, Lido, Venice / Diatopos Centre of Contemporary Art, Nicotia • *1999* / Ileana Tounta Centre of Contemporary Art, Athens • *1999* National Museum, Warsaw / Macedonian Museum of Contemporary Art, Thessaloniki • *1998* Andre Malraux, Municipal Centre of Contemporary Art, Colmar • *1997* Venice Biennale • *1996* The Nicotia Municipal Arts Centre, Nicotia • *1995* Ileana Tounta Centre of Contemporary Art, Athens • *1993* FRAC/CRAC, Alsace • *1992* Midi-Pyrénées Centre of Contemporary Art, Toulouse / Claude Fain Gallery, Paris / Ileana Tounta Centre of Contemporary Art, Athens • *1991* Kolossi Medieval Castle, Limassol • *1990* Aperto '90, Venice Biennale / Modern Art Museum, Toulouse • *1987* Diaspro Art Centre, Nicotia.

[n. 1956, Malounda, Chypre] Vit et travaille à Nicosie et à Paris.

Théodoulos Grégoriou, boursier de l'UNESCO, a fait ses études de peinture à l'institute d'Art Plastique N. Grigorescu à Bucarest. En suite, grâce à une bourse du gouvernement français, il a travaillé à la Cité Internationale des Arts et il a étudié à l'École des Beaux-Arts à Paris (Prix Matisse 1986-1987).

Sa participation à la Biennale de Venise (Aperto 1990) fut le début d'une présence marquée sur la scène artistique internationale. Il a créé des œuvres monumentales installées dans des lieux publics à Chypre, France et Grèce; il a réalisé des expositions tant individuelles que collectives à Chypre et à l'étranger; parmi celles-ci: 2012 *Terra Meditteranea – In Chris*, Centre d'Art de la Ville de Nicosee, 2008 *Chypre*, *Centre du Néolithique à Théodosios*, Grégory, Musée du Louvre, Paris, 2007 *Musee Tretyakov*, Moscou, 2006 *UNESCO*, Paris, 2005 *Musee d'Art Olympique*, Séoul / *Iancelvechi*, La Louvère / *Kunsthaus*, Mannheim / *Musée d'Art Moderne*, Ostende, 2004 *Musee Kupersmuller*, Duisburg / *Kunstlerhaus*, Vienne / *Musée National d'Art Contemporain*, Thessalonique, 2003 *Musée d'Art Contemporain Les Abbatoirs*, Toulouse / *Galerie Andersen*, Zurich, 2002 *Parc Royal*, Toulouse, 2001 *OPEN*, Lido, Venise / *Centre d'Art Contemporain Diatopos*, Nicosee / *Centre d'Art Contemporain Ileana*, Tounta, Athènes, 1999 *Musee National*, Varsovie / *Musee Maccordon d'Art Contemporain*, Thessalonique, 1998 *Centre Municipal d'Art Contemporain André Malraux*, Colmar, 1997 *Biennale de Venise*, 1996 *Centre municipal d'Art Contemporain de Nicosee*, 1995 *Centre d'Art Contemporain Ileana*, Tounta, Athènes, 1993 *FRAC/CRAC*, Alsace, 1992 *Centre d'Art Contemporain de Midi-Pyrénées*, Toulouse / *Galerie Claude Fain*, Paris, 1991 *Centre d'Art Contemporain Ileana*, Tounta, Athènes, 1991 *Château Médieval de Kolossi*, Limassol, 1990 *Aperto '90*, Biennale de Venise / *Musée d'Art Moderne*, Toulouse, 1987 *Centre d'Art Diaspro*, Nicosee.

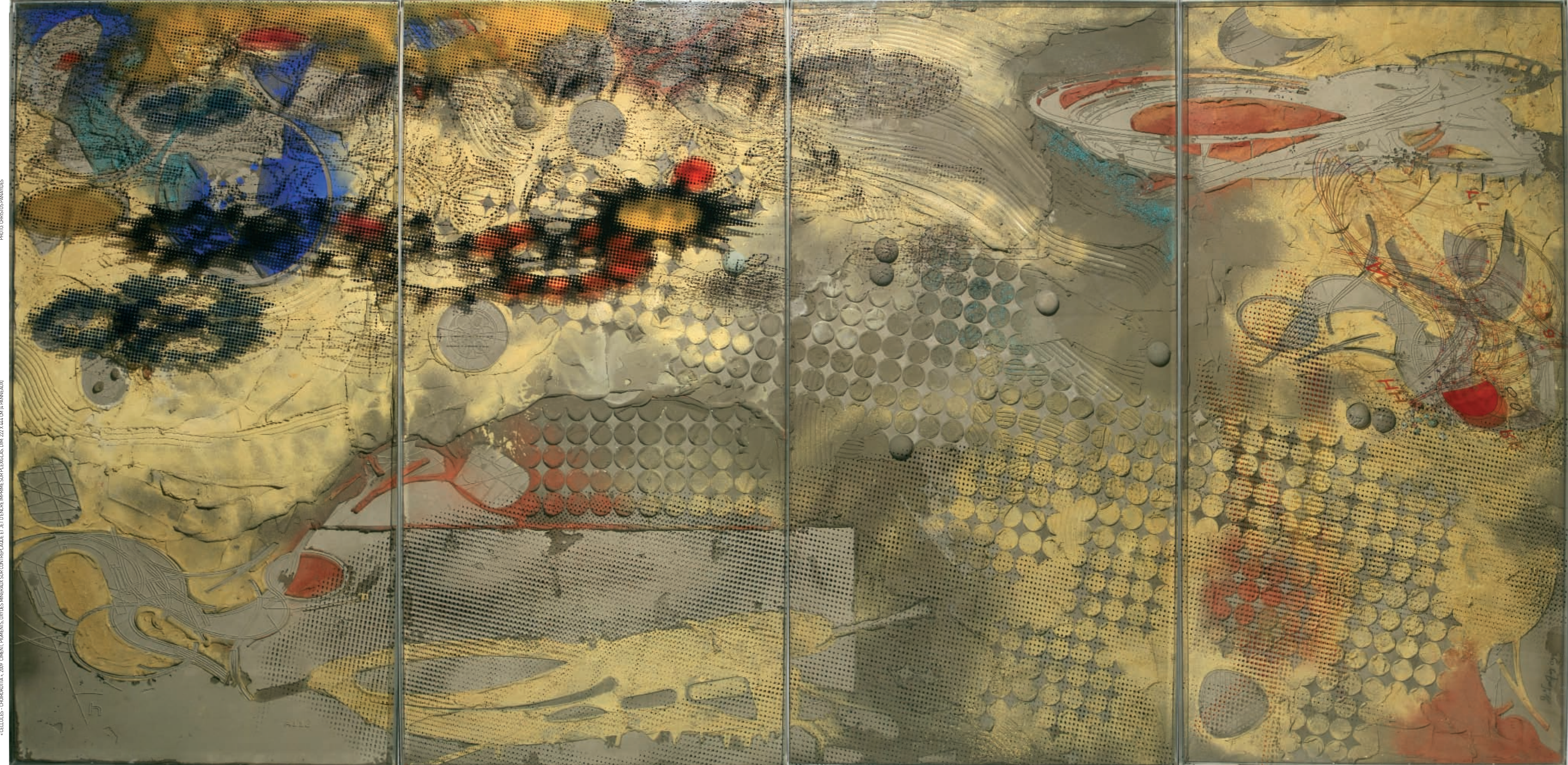


PHOTO: CHRISTOS PANAYIDES

• CELLULES - CHOIROKOTIA - 2009 CIMENT, PIGMENTS, OXYDES MINÉRAUX SUR CONTREPLAQUÉ ET JET D'ENCRE IMPRIMÉ SUR PLEXIGLAS. DIM. 222 X 444 CM 1/4 PAINNEAUX



Θεόδουλου, ο οποίος αποπειράται τη σύλληψη και αποτύπωση με εικαστικές αξίες του συνεχώς μεταβαλλόμενου κόσμου. Επιδιώξει του καλλιτέχνη είναι επίσης η αποκάλυψη της φανεράς αλλά περισσότερο της κρυμμένης αρμονίας που προκύπτει μέσα από τον διάλογο των αντιθέσεων: του φωτός με το σκοτάδι, του γεμάτου με το άδαιο, του κούλου με το κυρτό, του εσωτερικού με το εξωτερικό, της γωνίας με την καμπύλη, των πρωτογενών με τα βιομηχανικά υλικά, της ύλης με το άυλο, της υλικής με την εικονική πραγματικότητα. «Τα αντίθετα συμφωνούν κι από τις διαφορές γεννιέται η τελειότερη αρμονία και τα πάντα γίνονται από τη διχόνοια». Τη συνοχή στον συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο του Ηράκλειτου δίνει «ο λόγος» ως αυτοεναρμόνιση των αντιθέσεων. Ο λόγος ταυτίζεται, όπως υποθέτουν οι μελετητές του Ηράκλειτου, με τη σκέψη, με τη βοήθεια της οποίας «διευθύνονται όλα τα πράγματα». Έτσι, κι στη διαδικασία πραγμάτωσης των έργων του, ο Θεόδουλος επεμβαίνει νοητικά οργανώνοντας το έργο νομοτελεστικά με βάση τους κανόνες και τις αρχές της εικαστικής δημιουργίας.

Το 1997, η Μπιενάλε Βενετίας θα φιλοξενήσει για δεύτερη φορά εργασία του Θεόδουλου. Πρόκειται για το έργο «Système Global», με το οποίο εκπροσώπησε την Κύπρο. Ένα έργο που μορφοποιεί επίσης μια φιλοσοφική ερμηνεία του κόσμου και που η έμπνευσή του συναντά τη ρήση του Ηράκλειτου «πάντα έν». Η σφαίρα, γεωμετρικό σχήμα που χαρακτηρίζει τη μετατεχνολογική εποχή, μια εποχή που, σύμφωνα με τον καλλιτέχνη, δίνει για πρώτη φορά ενδείξεις για την επανασύνδεση της εικόνας του κόσμου και τη δημιουργία ενός συνθετικού αφαιρετικού συστήματος σκέψης, κυριαρχεί ως βασικό γεωμετρικό σχήμα στις εγκαταστάσεις του.

Το έργο που ο Θεόδουλος εγκατέστησε στους χώρους του κτηρίου της UNESCO στο Παρίσι έχει τον τίτλο «Κύππαρα – Χοιροκοitia» και αποτελεί συνέχεια ενός άλλου σημαντικού έργου που παρουσιάστηκε στις αιθουσες των κυπριακών αρχαιοτήτων του Μουσείου του Λούβρου από τις 18 Δεκεμβρίου 2008 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2010, με τίτλο «Κύπρος, από τη νεολιθική εποχή στον Θεόδουλο».

Οι δημιουργίες αυτές ξεκινούν από τη σταθερή προβληματική της εικαστικής του έρευνας για τη συμβολική της γεωμετρίας, τη σχέση της με τη λογική, το μέτρο και την αρμονία και προχωρεί στη βάση ενός εμβληματικού γι' αυτόν στοιχείου, του κυττάρου. Αναλύοντας την κυτταρική δομή της κυπροσυλλαβικής και της κυπρομινωικής γραφής, της κυκλικής δομής του νεολιθικού οικισμού της Χοιροκοιτίας και της ορθογωνικής δομής αυτού της Έγκωμης, μας αποκαλύπτει την απόλυτη σχέση τους με την κυτταρική δομή του σύγχρονου ηλεκτρονικού τοπίου.

Στο συγκεκριμένο έργο της UNESCO, ο καλλιτέχνης εμπνέεται από την αρχιτεκτονική κυκλική δομή του αρχαιολογικού οικισμού της Νεολιθικής Χοιροκοιτίας. Η αρχιτεκτονική αυτή κυτταρική δομή επιβιώνει αναλλοίωτη μέσα στον χρόνο και ο καλλιτέχνης τη συναντά στο ηλεκτρονικό περιβάλλον, όπου και πάλι το κύτταρο αποτελεί το κύριο συστατικό στοιχείο δημιουργίας. Στην υλοποίηση του έργου χρησιμοποιεί με συμβολική διάθεση και ανάγλυφη γραφή, αρχέγονα, διαχρονικά υλικά, όπως το χώμα, η ώρα και τα οξείδια του χαλκού και του σιδήρου. Οι αρχιτεκτονικές ιδέες, δομές και υλικά αποτελούν για τον καλλιτέχνη τον μίτο που τον συνδέει με το παρελθόν. Ανακαλύπτοντας το παρελθόν, ανακαλύπτει ταυτόχρονα και τον ίδιο τον εαυτό του ως ένα απειροελάχιστο κύτταρο του κόσμου, στο οποίο συμβιώνουν επιστρώσεις του παρελθόντος χρόνου και δυναμικές του τεχνολογικού θαύματος του παρόντος. Ενώς κυττάρου που ευλογήθηκε από τη δυνατότητα της χρησιμοποίησής του «λόγου» για τη διαμόρφωση του μέλλοντος.

Ο Θεόδουλος διακατέχεται από ένα «ποιητικό», με την Ηρακλείδου έννοια της λέξης, όραμα του κόσμου. Αναζητεί μέσα από αντιμαχόμενα στοιχεία να φθάσει στην τέλεια αρμονία. Τη φανερά και την κρυμμένη: Της μορφής και του περιεχομένου. Σ' όλη τη διάρκεια της καλλιτεχνικής του πορείας, η «ποίηση» αποτέλεσε το εσωτερικό κίνητρο της δημιουργίας του. Την αειζώο δύναμη που γεννά το καινούριο με αφετηρία το παλιό, δίνοντας έργα που ακτινοβολούν ένα ανέσπερο φως.

Το έργο του Θεόδουλου συνδέεται εννοιολογικά και με την αρχιτεκτονική σκέψη ενός άλλου μεγάλου φιλοσόφου, του Ηράκλειτου. Η ρήση του, «Δεν μπορείς να μπεις δυο φορές στο ίδιο ποτάμι – τα πάντα ρει» αποδίδει απόλυτα την ουσία της καλλιτεχνικής δημιουργίας του

1. Γιώργος Σεφέρης, «Στα περικόρια της Κερένιας», από την ποιητική συλλογή «Ημερολόγιο Καταστράματος Γ' ». 2. Γιώργος Σεφέρης.



The monumental work "Cells – Chirokoitia" (222x444x12cm) by the Cypriot artist Theodoulos Gregoriou has, since August 2010, been part of the Patrimonial Collection of UNESCO and will be on permanent display in the premises of the International Organisation's building in Paris. In the opinion of UNESCO's Advisory Committee on Works of Art, the work, donated by the Republic of Cyprus, is the result of a successful combination of contemporary techniques and historic inspiration and fully complies with the established criteria of the Organisation for the enrichment of its collection.

"This world is not ours it is Homer's",¹ says the poet. Living in a country, the depths of which reveal a palimpsest of successive layers of a civilisation thousands of years old, a country on whose surface today merges with yesterday, where ancient cities co-exist with modern towns, in a country where as you stroll you stumble over shards of ancient pots, funeral gifts and marble, paleontological fossils and primordial rocks, your mind cannot but engage, consciously or unconsciously, in a dialogue with time and fundamental archetypal thought.

Theodoulos was born and grew up in such a country, "where the miracle still works".² His constitution, like the image of a cross-section of the native earth, is that of a man who has lived, as he often says himself, from the Bronze Age to the present age of the technology of the three-dimensional image. Growing up next to a copper mine worked since antiquity, he played as a child with oxides of metals, ochre, rocks and the earth. He lived in the coolness and the warmth of a mud-brick house and as a child enlivened his imagination with the stimuli which his "archaeological findings" of funeral gifts or other remains of ancient civilisations gave him. As an adult he experienced and experiences another miracle, that of the technological and post-technological age. Inevitably, therefore, his work starts out from and traces the co-existence of different space-times and is an eternal dialogue of the past with the present and also the future.

From the beginning of his artistic career, the endeavour of man and the process of his passage from darkness to light, from ignorance to knowledge, was a definitive element of his creative act. Plato's Myth of the Cave and the passage of man from the darkness inside the earth – the invisible – to the surface and the self-illuminating sun, was the basis of his inquiries for his series of works "Atofota – Eterofota" ("Self Light – Reflected Light") which he presented in 1990 at Aperto, at the Venice Biennale. The fertile relationship between the invisible and the visible is expressed by the artist through the creative relationship of matter with form. With the intellect as guide, the artist – go-between gives form to the dark mass of matter, affirming its natural potential for mutation and revealing its ever-living power for continuous transformation. The action of intangible thought is symbolised in his installations in space by brilliant spotlights or by video-projections on the body of the structured material.

The concepts of flux and change, the relationship of the material to the immaterial and the theory of the ancient philosopher Aristotle that matter is the primary substance and that it carries within it the origin of motion and change but takes form only with the intervention of thought, will be the constant essential outcome of his artistic research. Geometry as the acme of logic, as liberating the luminous energy of harmony, determines his artistic vocabulary. The circle, the square, the triangle, the sphere, the cube and the cone are the constants of his artistic vocabulary.

The work of Theodoulos is also linked conceptually with the archetypal thought of another great philosopher, Heraclitus. His saying "You cannot step into the same river twice – everything is in a state of flux" describes completely the essence of the artistic creation of Theodoulos, who attempts the conception and representation with artistic values of the continuously changing world. The artist also aspires to reveal the obvious but rather more the hidden harmony which results from the dialogue of opposites: of light with darkness, full with empty, concave with convex,



internal with external, angle with curve, primary materials with manufactured ones, matter with the immaterial, material with virtual reality. "Opposites agree and from their differences the most perfect harmony is born and everything comes into being by way of discord." It is "Logos" which gives coherence to the constantly changing world of Heraclitus, as the self-harmonisation of the opposites. Logos is identified, as those who study Heraclitus surmise, with thought, with the help of which "all things are directed". Thus, in the process of realising his works, Theodoulos intervenes intellectually, organising his work deterministically on the basis of the rules and principles of artistic creation.

In 1997 the Venice Biennale hosted work by Theodoulos for a second time. This was "Système global", with which he represented Cyprus, a work which gives form to a philosophical interpretation of the world and in which its inspiration meets the saying of Heraclitus "Everything is one". The sphere, a geometrical shape which characterises the post-technological era, an era which, according to the artist, gives for the first time indications of the re-connection of the image of the world and the creation of a spherical system of thought, dominates as a basic geometrical shape in his installations.

The work which Theodoulos installed in the UNESCO building in Paris has the title "Cells – Chirokoitia" and is the sequel to another important work which was exhibited in the gallery of Cypriot Antiquities at the Louvre Museum from December 18th 2008 till September 30th 2010 and entitled "Cyprus, from the Neolithic Age to Theodoulos".

These creations start out from the settled approach of his artistic research on the symbolics of geometry, its relationship to logic, measure and harmony, and proceeds on the basis of an element, emblematic for him, the cell. Analysing the cell-like structure of the Cypro-syllabic and Cypro-Minoan script, the circular structure of the Neolithic settlement of Chirokoitia and of the rectangular structure of that of Engomi, he reveals to us their total relationship with the cellular structure of the modern electronic landscape.

In the specific work at UNESCO, the artist is inspired by the architectural circular structure of the archaeological settlement of Neolithic Chirokoitia. This archetypal cellular structure has survived unaltered through time and the artist encounters it in the electronic environment, where once again the cell is the main constituent element of creation. In the realisation of the work, he uses in symbolic vein, and in relief, primordial, diachronic materials such as earth, ochre and copper and iron oxide. The archetypal ideas, structures and materials are for the artist the thread which links him with the past. Discovering the past, he discovers himself at the same time as an infinitely small cell of the world on which co-exist layers of the past and the dynamics of the technological miracle of the present. Of a cell which has been blessed by the potential of using "logos" to shape the future.

Theodoulos is possessed by a "poetic", in the Heraclitan sense of the word, vision of the world. He seeks through conflicting elements to reach perfect harmony. The manifest and the hidden: of form and of content. Throughout his career as an artist, "poiesis" has been the inner motivation of his creation, the ever-living power which starts out from the old and generates the new, producing works which radiate a never-falling light.

Dr Eleni Nikita, Art Historian

Translation: Christina Georgiadou

1. George Seferis, "In the Environs of Kyrenia", from the collection of poems "Logbook III". 2. George Seferis.



L'œuvre monumentale « Cellules – Chirokoitia » (222x444x12cm), de l'artiste chypriote Théodoulos Grégoriou fait partie, depuis août 2010, du Patrimoine artistique de l'UNESCO et sera exposée de manière permanente dans le bâtiment de la Maison de l'Unesco, Organisation Internationale à Paris. L'œuvre, donation de la République de Chypre, est, selon le Comité Consultatif sur les œuvres d'art (ACWA) de l'UNESCO, le résultat de la conjugaison aboutie des techniques contemporaines et de l'inspiration historique et répond pleinement aux critères de l'Organisme dans sa volonté d'enrichir sa collection.

« Ce monde n'est pas le nôtre, c'est celui d'Homère », déclare le poète. On vit dans ce pays dont les entrailles mettent à découvert des strates successives, à la manière d'un palimpseste, d'une civilisation millénaire, du pays qui, en surface, mêle / associe le passé et le présent, où les cités antiques côtoient les villes d'aujourd'hui. Du pays où, au gré des randonnées, on trébuche sur des tessons de vaisseaux antiques, restes d'un mobilier funéraire ou fragments de marbre, fossiles paléontologiques ou encore roches de l'ère primaire. La pensée, dès lors, ne peut entretenir, consciemment ou inconsciemment, qu'un dialogue avec le Temps et la pensée archétypale fondamentale.

Théodoulos est né et a grandi dans un tel espace « où le miracle se produit encore ». Telle une coupe transversale de la terre natale, sa personnalité est celle de l'homme qui vécu, comme il se plaît de nous le rappeler, de la période Chalcolithique jusqu'à celle de la technologie de l'image tridimensionnelle. Ayant grandi près d'une mine de cuivre en exploitation depuis l'Antiquité, quand il était petit enfant il jouait avec les oxydes de métal, les ocres, les gisements et la terre. Il vivait dans la fraîcheur et la chaleur d'une maison faite de torchis et « ses trouvailles archéologiques » ou autres restes de civilisations antiques trouvés servaient de tremplin à son imagination. Adulte, il a vécu et vit encore un autre miracle, celui de l'époque technologique et méta-technologique. Dès lors, inévitablement, son œuvre trouve comme prétexte et aussi recherche la coexistence d'espaces – temps distincts et constitue un dialogue intarissable entre non seulement le passé et le présent mais aussi le futur.

Depuis le début de son parcours artistique, l'effort de l'homme de passer de l'obscurité à la lumière mais aussi ce processus même, celui de l'ignorance à la connaissance, fut l'élément de sa praxis créatrice. Le mythe de la grotte de Platon et le passage de l'homme de l'obscurité de l'intérieur de la terre – c'est-à-dire l'invisible – à la surface éclairée au soleil auto-illuminant a été le point de départ de sa problématique dans la série des œuvres « Autofoto – Eterofoto » (Auto-illuminant – Hétéro-illuminant), qu'il a présentée en 1990 à Aperto, de la Biennale de Venise. La relation féconde entre l'invisible et le visible s'exprime par la relation créatrice matière/forme, apportée par l'artiste. Prenant pour guide l'intellect, l'artiste-médiateur, en donnant forme à la masse obscure de la matière, plaide pour son aptitude naturelle (de celle-ci) à la mutation exposant par là sa force perpétuelle inhérente, propice à une transformation à l'infini. Dans ses installations, l'effet de la pensée immatérielle se reflète symboliquement dans l'espace par les projections lumineuses ou projections-védo sur l'objet de la matière structurée.

Les principes de la fluidité et de la variation, la relation de la matière à la non-matière et la théorie du philosophe grec ancien Aristote selon laquelle la matière constitue le sujet premier et qu'elle porte en elle l'origine du mouvement et de la variation et que la matière ne prend forme uniquement que sous l'intervention de la pensée, toutes ces préoccupations vont produire, à travers le temps, la composante essentielle de sa recherche plastique. La géométrie en tant qu'apogée de la logique, libératrice de l'énergie lumineuse de l'harmonie définit son langage pictural. Le cercle, le carré, le triangle, la sphère, le cube et le cône deviennent les constantes de son vocabulaire plastique.

L'œuvre de Théodoulos se rattache aussi conceptuellement à la pensée archétypale d'un autre philosophe éminent, Héraclite. La formule héraclitienne, « On ne peut entrer deux fois dans le même flux de la rivière – le tout est dans un flux continu » trouve son répondant dans l'essence même de la création artistique de Théodoulos qui tente de définir, dans un monde en mouvance constante, la



conception qu'il s'en fait et d'y laisser son empreinte plastique. D'ailleurs, sa recherche est aussi axée sur la découverte de l'harmonie apparente et même encore plus sur celle de l'harmonie cachée qui ressort du dialogue des contraires : lumière / obscurité, plein / vide, concave / convexe, intérieur / extérieur, arête / courbe, éléments primaires / éléments industriels, matière / non-matière, réalité matérielle et réalité virtuelle. « Les contraires se mettent en accord et des différences ressort l'ultime harmonie et le tout ressort de la discorde ». La cohérence du monde en transformation perpétuelle d'Héraclite donne le « logos » comme principe d'auto-harmonisation des contraires. Selon les spécialistes, le Verbe, pour Héraclite, s'identifierait à la pensée qui fait que dans le monde « toute chose est régie » grâce à elle. Ainsi, au niveau même du processus de la réalisation de ses œuvres, Théodoulos intervient intellectuellement en organisant l'œuvre, obéissant aux phénomènes des lois physiques et inévitablement sur base des règles et des principes de la création artistique.

La Biennale de Venise en 1997 accueille pour la deuxième fois, l'œuvre de Théodoulos. Il s'agit alors de l'œuvre intitulée « Système Global », par laquelle il représente Chypre. C'est une œuvre qui répond aussi à l'interprétation philosophique du monde et dont l'inspiration rejoint la formule héraclitienne que « tout est un » La sphère, forme géométrique qui caractérise l'époque méta-technologique, époque, qui selon l'artiste, donne pour la première fois, les indications de la reconnexion de l'image du monde à celle d'un système de pensée constitutif sphérique, domine en tant que forme géométrique fondamentale dans ses installations.

L'œuvre que Théodoulos a installée dans les salles du bâtiment de la Maison de l'UNESCO à Paris, porte le titre « Cellules – Chirokoitia » et fait suite à une autre œuvre importante qui fut présentée dans les salles d'exposition des Antiquités Chypriotes du Musée du Louvre, du 18 décembre 2008 au 30 septembre 2010, sous le titre « Chypre, de l'époque néolithique à Théodoulos ».

Ces créations émergent d'une problématique constante de la recherche plastique dans sa symbolique en géométrie, sa relation avec la logique, la mesure et l'harmonie. Elle progresse vers le noyau d'un élément, pour lui, emblématique qui n'est rien de moins que la cellule. En faisant l'analyse de la structure cellulaire de l'écriture cypro-syllabique et de l'écriture cypro-minoenne, de la structure circulaire de l'établissement néolithique de Chirokoitia et de la structure rectangulaire de l'établissement d'Engomi, il nous indique la relation parfaite qui existe entre ces structures et celle de la structure cellulaire du paysage électronique.

Dans cette œuvre-ci, exposée à l'UNESCO, l'artiste s'inspire de la structure architectonique circulaire de l'établissement de Chirokoitia, à l'époque néolithique. Cette structure cellulaire archétypale survit inchangée, dans le temps, et l'artiste la retrouve dans le milieu électronique, où encore une fois, la cellule en constitue le module, élément essentiel de la création. Dans la réalisation de l'œuvre, il utilise, dans une disposition symbolique en écriture aussi bien qu'en relief, des matériaux primaires, matériaux diachroniques, comme la terre, l'ocre et les oxydes de cuivre et de fer. Les idées archétypales, structures et matériaux constituent, pour l'artiste, le fil conducteur qui le rattache au passé. En découvrant le passé, il se découvre, simultanément lui-même, infime cellule du monde, dans laquelle survivent des strates du temps passé et les dynamiques du miracle technologique du temps présent. Une cellule qui fut bénie par la puissance de l'utilisation de la raison pour la formation du futur.

Théodoulos est imprégné d'une vision « poétique » du monde : poétique selon le prisme héraclitien. A partir d'éléments contraires, il recherche l'harmonie parfaite. Cette harmonie apparente et cachée : celle de la forme et du contenu. Le long de tout son parcours, « poisis » est la force motrice de sa création. C'est la force éternelle qui génère à partir du passé et produit les œuvres porteuses d'une lumière perpétuelle.

Dr Eleni Nikita, Historienne de l'art

Traduction: Antoinette Dheere

1. Georges Sèféris, « Aux alentours de Kyrenia », du recueil poétique « Journal de Pont III ». 2. Georges Sèféris.